

Кулиняк І.Я.

к.е.н., доцент

Копець Г.Р.

к.е.н., доцент

Національний університет «Львівська політехніка»

ВИКОРИСТАННЯ СПЕЦІАЛІЗОВАНОГО ПРОГРАМНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДЛЯ УПРАВЛІННЯ ЕКОНОМІЧНИМИ РИЗИКАМИ

У сучасному світі в умовах НТР та НТП для забезпечення конкурентоспроможності продукції та самого підприємства на ринку в умовах динамічного середовища перед менеджерами все актуальніше постає необхідність управляти діяльністю підприємств за допомогою інформаційних систем та технологій. Все це зумовлено підвищенням вимог до якості виробленої продукції (наданих послуг, виконаних робіт), збільшенням масиву інформації, серед якої все складніше вибрати необхідну для прийняття ефективних управлінських рішень, переходом на інноваційні підходи до управління виробничо-господарськими процесами, які вже давно використовуються у високорозвинутих країнах.

Так, жодне підприємство не може обійтися у своїй діяльності без звичних комп'ютерних програм, серед яких найпопулярнішими є Microsoft Office, Project Expert, 1С: Бухгалтерія, StatSoft Statistica тощо. Програмне забезпечення дозволяє автоматизувати багато процесів на підприємствах, скоротити час, зменшити витрати ресурсів, підвищити продуктивність працівників, а загалом і підвищити ефективність та результативність діяльності підприємств.

Спеціалізоване програмне забезпечення також можна використовувати у діяльності суб'єктів господарювання для управління економічними ризиками з метою автоматизації процесів ідентифікації, оцінювання, аналізування та прогнозування рівня ризиків, а також прийняття заходів для мінімізації їх негативного впливу.

Нині на ринку ІТ є десятки комп'ютерних програм для розрахунку і порівняльного аналізу інвестиційних проектів, як вітчизняних, так і зарубіжних. Зокрема, ці програми дозволяють оцінювати та аналізувати ризики інвестиційних проектів. Серед них можна назвати такі як Project Expert, Інвестор фірми ІНЕК, Альтінвест фірми Альт (Санкт-Петербург), FOCCAL фірми Центрінвестсофт, ТЕО-ІНВЕСТ Інституту проблем управління РАН; COMPAR (Computer Model for Feasibility Analysis and Reporting) і PROSPIN (Project Profile Screening and Preappraisal Information System), створені в UNIDO; Microsoft Project, розроблену компанією Microsoft [1]. Огляд найбільш популярного зарубіжного програмного забезпечення для управління ризиками можна знайти на сайті американської компанії Capterra Inc., яка є організатором безплатного сервісу для допомоги бізнесу у пошуку необхідних програм [2].

Для оцінювання та аналізування економічних ризиків проектів широко використовується програмне забезпечення Project Expert, яка дозволяє проводити аналіз і прогнозувати фінансові показники та показники ефективності інвестицій, аналіз чутливості, статистичний аналіз, аналіз беззбитковості. У системі визначається запас фінансової міцності й оцінюється вплив обраної структури витрат на прибуток – розраховується операційний важіль. Це дозволяє визначати межу безпеки і рівень підприємницького ризику, як на кожен період, так і за ряд періодів у числовому й у графічному виді [3]. Як засіб аналізу ризиків також використовується метод Monte Carlo, він дозволяє оцінити ймовірність невиконання проекту в задані терміни [4, с. 103].

Програми @Risk (компанія Palisade Corporation) і CrystalBall (компанія Decisioneering) слугують для управління ризиками на підставі оцінки впливу факторів ризику (вихідних, первісних подій) на плановані результати в тій чи іншій сфері діяльності. З їх допомогою можна визначити результати оцінювання ризику у формі розподілу ймовірностей [5, с. 141].

Програмне забезпечення відрізняється своїми функціями та сферою використання. Комп'ютеризація процесу управління економічними ризиками стає все актуальнішою для підприємств, які прагнуть отримати конкурентні переваги в умовах невизначеності та динамічності ринкового середовища.

1. Плескач В.Л. *Інформаційні системи і технології на підприємствах: підручник* / В.Л. Плескач, Т.Г. Замонацька. – К.: Знання, 2011. – 718 с.

2. *Top Risk Management Software Products* [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.capterra.com/risk-management-software>.

3. Кузьміна О.М. *Ефективність використання Project Expert для аналізу фінансового стану підприємства* [Електронний ресурс] / О.М. Кузьміна. – Режим доступу: <http://www.vtei.com.ua/konfa/4/2.pdf>.

4. Василевська А. *Управління проектами підприємства із використанням інформаційних технологій* / А. Василевська // *Вісник КНТЕУ*. – 2012. – № 1. – С. 99-105.

5. Старостіна А.О. *Ризик-менеджмент: теорія та практика: Навч. посіб.* / А.О. Старостіна, В.А. Кравченко. – К.: ІВЦ “Видавництво «Політехніка»”, 2004. – 200 с.

Лушак Н.С.

асистент

Наумчук С.І.

студентка гр. МЕ-32

Сікорська К.О.

студентка гр. МЕ-32

Національний університет «Львівська політехніка»

ГНУЧКІСТЬ ЯК ОСНОВНА ХАРАКТЕРИСТИКА СУЧАСНОЇ ВИРОБНИЧОЇ СИСТЕМИ

Історія розвитку виробництва пройшла декілька важливих етапів. Найбільш значними у сфері промисловості є перехід від мануфактурного виробництва до автоматизованого. Також, розглядаючи економічні процеси, потрібно відмітити перехід від закритої економіки до відкритої (ринкової).

Сучасні умови господарювання промислових підприємств характеризуються з одного боку прискоренням процесів глобалізації і становленням постіндустріальних суспільств, а з іншого – необхідністю якнайшвидшої модернізації техніки і технологій на інноваційній основі для забезпечення конкурентоспроможності економіки та утримання цього стану в перспективі.

У даний час основними чинниками розвитку будь-якої виробничої системи є інновації, зокрема, системна техніка нового типу, нові технології, нова організація праці і виробництва, нова мотиваційна система. Усі елементи є ключовими складовими загальної виробничої системи.

Для успішної діяльності підприємства процес адаптації до новизни у будь-якому, прояві повинен здійснюватися оперативно та швидко. Власне, принцип гнучкості організації полягає у здатності з мінімальними витратами та у короткий термін, не зупиняючи процес діяльності, реалізовувати випуск нового виробу, лінії тощо. Адже сучасна виробнича система повинна включати в себе такий шлях модернізації, який на сьогоднішній день допомагає підприємству «виростати з самого себе».

В цілому, ми можемо охарактеризувати Трансформаційні Виробничі Системи як системи, спрямовані на вирішення проблем промислового підприємства, які виникають через високу турбулентності ринків, і характеризуються здатністю до трансформації в